

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Η αναγέννηση θα έλθει από το εξωτερικό

Την εβδομάδα που μας πέρασε βρέθηκαν στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του Φόρουμ της Δημοκρατίας, πολλοί σημαντικοί άνθρωποι από το εξωτερικό. Αρκετοί δεν ήξεραν τίποτα για τη χώρα μας πέρα από αυτά που έχουν διαβάσει στον διεθνή Τύπο. Άλλοι είναι συχνοί επισκέπτες και αγαπούν τους Έλληνες και την Ελλάδα. Όλοι έκαναν το ίδιο ερώτημα: «Πραγματικά δεν καταλαβαίνουμε γιατί έχετε μπει σε αυτήν τη μαύρη τρύπα και δεν μπορείτε να βγείτε. Έχετε μια πανέμορφη χώρα και έναν τρόπο ζωής που είναι απίθανος. Παντού γνωρίσαμε νέους ανθρώπους με ταλέντα, μόρφωση, γλώσσες, από εκείνους που μπορούν να σταθούν οπουδήποτε. Τι φταίει και είστε τόσο καιρό σε αυτή την κατάσταση;».

Μας βασανίζει όλους αυτό το ερώτημα είναι η αλήθεια και δεν έχει εύκολη απάντηση. Είχαμε πεισθεί -και είχαμε

πεισθεί και πολλούς διεθνείς αναλυτές- ότι για όλα έφταιγαν το μνημόνιο και η συνταγή της λιτότητας.

Μεγάλη μερίδα των πολιτών το πιστεύει ακόμη. Ας υποθέσουμε, λοιπόν, ότι οι Γερμανοί αποφάσισαν να μας χαρίσουν το μισό χρέος και να μας δώσουν και κάποια διο. ευρώ «προίκα». Πιστεύει κανείς ειλικρινά ότι η χώρα θα απογειωνόταν; Τα δομικά βάρδια που μας κρατούν καθηλωμένους είναι αφόρητα. Και ελικόπτερα να αρχίσουν να πετούν πάνω από την Αττική σκορπίζοντας λεφτά για μήνες, το πρόβλημα δεν θα λυθεί και θα αρχίσουμε να συσσωρεύουμε ελλείμματα πολύ γρήγορα.

Όσοι ξέρουν τη χώρα επιφανειακά δεν το καταλαβαίνουν αυτό.

Οι Γερμανοί αρέσκονται πάλι στη θεωρία της αποτυχίας των ελληνικών ελίτ. Δεν έχουν άδικο. Και δεν είναι μόνο η πολιτική ελίτ που έφταιξε. Το

επεισόδιο με τις τηλεοπτικές άδειες και ο γενικότερος ντόρος γύρω από τα μέσα ενημέρωσης φανέρωσαν με ωμό τρόπο τη γύμνια της επιχειρηματικής ελίτ.

Πού θα βρούμε λοιπόν τη δύναμη, τα «υλικά» και την όρεξη να ξαναφτιάξουμε τη χώρα και να την πάμε στο επίπεδο που αξίζει; Μην μου πείτε εκείνο το καταραμένο «να πιάσουμε πρώτα πάτο και βλέπουμε...». Είναι πάρα πολύ επικίνδυνο, γιατί η διεθνής βιβλιογραφία είναι γεμάτη με παραδείγματα κρατών που από ένα σημείο και πέρα ανακάλυψαν ότι δεν υπάρχει πραγματικός, τελικός πάτος. Η παρακμή μπορεί να οδηγήσει σε ένα σπινάλ χωρίς τέλος.

Τελευταία αρχίζω και πιστεύω, μέσα στην απελπισία της εποχής, ότι κρίσιμο ρόλο στην αναγέννηση του τόπου θα παίξουν οι εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες που έχουν φύγει στο εξωτερι-

κό. Δεν έχουν καμία σχέση με τους μετανάστες του '30 ή του '50. Η τεχνολογία και τα άλλα μέσα τους επιτρέπουν να διατηρούν επαφή με την Ελλάδα. Τώρα συγκεντρώνουν εμπειρίες, στοιχεία επαγγελματισμού και... χρήματα. Πάρα πολλοί έχουν την ίδια απορία με αυτήν της αρχής της στήλης: «Γιατί δεν μπορούμε να τα καταφέρουμε;».

Στο παρελθόν η Διασπορά έπαιξε καταλυτικό ρόλο όταν η χώρα έπρεπε να ξαναχτιστεί πάνω στα συντρίμια. Από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους και μετά, οι Έλληνες του εξωτερικού έδωσαν την ορμή και το όραμα που έλειπε. Κάποιοι το κάνουν τώρα, αλλά δεν αποτελούν ακόμη κρίσιμη μάζα.

Το έχουμε ανάγκη όσο ποτέ. Τα εγχώρια υλικά είναι φθαρμένα, κουρασμένα και σίγουρα δεν φτάνουν για να αναδείξει ο τόπος τις συγκλονιστικές του δυνατότητες.

ΑΥΓΗ

Ο δύσβατος δρόμος για τη Ρώμη

Σε κάτι κατάφεραν να συμφωνήσουν οι 27 στην άτυπη σύνοδο τους στην Μπρατισλάβα: Στο ότι η Ευρώπη βρίσκεται σε κρίση μετά και την απόφαση των Βρετανών να αποχωρήσουν - και όχι μόνο γι' αυτό. Κι επειδή οι εναπομείναντες δεν μπόρεσαν να συμφωνήσουν για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια έξοδος από την κρίση, υποσχέθηκαν στους Ευρωπαίους πολίτες ότι θα τα καταφέρουν μέχρι τα τέλη Μαρτίου, όταν η Ε.Ε. θα γιορτάσει τα 60 χρόνια από τη Συνθήκη της Ρώμης.

Αυτή ήταν και η μοναδική συγκεκριμένη επιτυχία της συνόδου της Μπρατισλάβα ότι οι 27 έδωσαν έξι μήνες παράταση στους εαυτούς τους για να καταλήξουν στους απαραίτητους συμβιβασμούς. Κάτι που, άλλωστε, συννηθίζεται στη μακρά πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Το αν αυτοί οι συμβιβασμοί θα είναι προωθητικοί για «μια καλύτερη Ευρώπη», όπως λένε οι ηγέτες του Νότου, ή έστω θα επαναφέρουν «την υπόσχεση για ευημερία», όπως άφησε να εννοηθεί ότι χρειάζεται η Άνγκελα Μέρκελ, μένει να φανεί.

Πάντως, γι' αυτό το περιβόητο «νέο όραμα», που θα κάνει πάλι την Ε.Ε. ελκυστική για τους λαούς της, δεν φάνηκε να μπαίνουν οι βάσεις στην Μπρατισλάβα. Και η δειλή υπενθύμιση της από καιρό ξεχασμένης έκφρασης «κοινωνική Ευρώπη» δεν είναι και τόσο πολλά υποσχόμενη. Αντίθετα, στην

άτυπη σύνοδο χρησιμοποιήθηκε το παλιό και δοκιμασμένο σύμβολο του «γαλλογερμανικού άξονα» που δίνει κίνηση στην ατμομηχανή της Ευρώπης. Μέρκελ και Ολάντ επέλεξαν να εμφανιστούν μαζί στον ευρωπαϊκό Τύπο μετά το πέρας της συνόδου, να δείξουν ότι «θέλουν να συμβάλουν από κοινού στην επιτυχία του ευρωπαϊκού εγχειρήματος». Μόνο που αυτή η κοινή τους εμφάνιση απέπνεε περισσότερο αμηχανία, παρά αποφασιστικότητα. Περισσότερο διάθεση να δείξουν ότι «δεν μαλώνουμε», παρά ενθουσιασμό για τα... τολμηρά βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν στο «πνεύμα της Μπρατισλάβα».

Όσο για την ευρωπαϊκή αξία της αλληλεγγύης, που υποτίθεται ότι θα έπρεπε να είναι η σημαία της Ε.Ε. στο προσφυγικό, στην Μπρατισλάβα απέκτησε κι αυτή ένα νέο επίθετο. Αντί για συγκεκριμένη ποσοστιαία μετεγκαταστάσεις προσφύγων -όπως συμφωνήθηκε σε προηγούμενες συνόδους- τώρα έπεσε στο τραπέζι η ιδέα για «ευέλικτη αλληλεγγύη». Και ενδεχομένως σ' αυτό το ζήτημα η «ευελιξία» να αποδειχθεί τόσο ευρεία ώστε να αναιρεί το ουσιαστικό «αλληλεγγύη». Όπως πιέζουν οι σκληροί του Βίσεγκραντ και κόντρα στο πνεύμα της Συνθήκης της Ρώμης που οι 27 ελπίζουν να αναβιώσουν έχοντας βρει λύσεις έως τότε.

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ Δημήτρης Δανίκας

Ο «σχιζοφρενής» Νεοέλληνας

Μια παρατήρηση που έχει να κάνει με τον «διπολισμό» μας. Τόσο στην καθημερινότητα και τις σχέσεις μας, όσο και με τις πολιτικές τοποθετήσεις μας. Ας πούμε. Φεύγοντας από κάποιο μοδάτο Bar Restaurant ο πρώτος αρνητικός σχολιασμός μας έχει να κάνει με τον ταμειακό λογαριασμό μας «Μας έκλεψε κανονικά αυτός ο μακάκας. Χρεώνει το steak σαράντα ευρώδούκια. Αν με ξαναδεί ποτέ του να μου τρυπήσει τη μύτη!» Κι όμως μας ξαναβλέπει. Κι όμως επιστρέφουμε. Κι όμως τα ακουμπάμε κανονικά. Τι πρέπει να κάνουμε; Είτε να μην πούμε τίποτα. Και να επιστρέψουμε. Είτε να μην ξαναπατήσουμε αφού η τσέπη μας δεν αντέχει να πληρώνει τόσα λεφτά για ένα κομμάτι κρέας εκατόν πενήντα γραμμαρίων! Εμείς όμως από την μια γκρινιάζουμε, από την άλλη στον ίδιο τόπο του «εγκλήματος» επιστρέφουμε. Αυτός και ο ορισμός του «διπολισμού». Το άτομο που διαρκώς τραμπαλίζεται. Που έχει χάσει τον προσανατολισμό του. Που η γκρίνια είναι έκφραση του ταραγμένου ψυχισμού του. Που δεν έχει λύσει τους «εσωτερικούς» λογαριασμούς του. Που αρνείται να συμφιλιωθεί με την ιδέα ότι στην ελεύθερη αγορά υπάρχουν χιλιάδες μέρη εστίασης για όλα τα βαλάντια. Και που επίτηδες είναι πελάτης τέτοιων λουσατών και δήθεν Bar Restaurants. Κατά βάθος γουστάρει να τον βλέπουν και να τους βλέπει! Το ίδιο συμβαίνει και με τα ιδιωτικά κανάλια. Σύμφωνα με έρευνες, οκτώ στους δέκα τηλεθεατές εκφράζονται απαξιωτικά τόσο για τις ψυχαγωγικές όσο και για τις πολιτικές εκπομπές. Θεωρούν τα κανάλια ανυπόληπτα, αφερέγγυα και αγωγούς ανθυποκολλούρας! Κι όμως εξακολουθούν να βλέπουν αυτά τα «ανυπόληπτα» προγράμματα. Κι αυτά τα αφερέγγυα ειδησιογραφικά δελτία. Επομένως καλά να πάθουν. Επομένως εθισμός. Επομένως και οι ίδιοι θεατές πάσχουν από χαμηλή αυτοεκτίμηση. Χαζομάρες βλέπεις, χαζός είσαι. Η κότα και το αβγό. Ομοιος ομοίω αεί πελάζει! Αν ακολουθήσουμε αυτή την κλίμακα του «διπολισμού» θα καταλήξουμε στην πιο ψηλή κορυφή. Στην πολιτική. Στα κόμματα. Και στην ψήφο μας. Διπολική και η σχέση μας με την πολιτική πραγματικότητα! «Να μου κοπεί το χέρι αν εγώ ξαναψηφίσω αυτούς τους διαπλεκόμενους, τους αχρείους, τους ψευταράδες, τους απατεώνες». Ετσι, συνήθως, λέμε. Κι όμως τους ξαναψηφίζουμε!

Η ίδια αντίδραση σχετικά με τον ΕΝΦΙΑ και την κατάσταση των ελευθέρων επαγγελματιών. Είναι αδύνατον να καταλάβουμε και να κατανοήσουμε το γεγονός ότι παγκοσμίως αυτή είναι η τάση του σύγχρονου καπιταλισμού! Επομένως, αφού το σύστημα σε καταστρέφει, να αλλάξεις μυαλά και να συγχρονιστείς με όσους πιστεύουν στην ανατροπή του καθεστώτος. Τίποτα. Ετσι ο αγανακτισμένος βαυκαλίζεται με την αυταπάτη ενός «καλού, ανθρώπινου καπιταλισμού»! Αποτέλεσμα; Μόνο άρνηση. Μόνο γκρίνια. Μόνο μουρμούρα. Μόνο κατάθλιψη. Μόνο αγανάκτηση. Μόνο καχυποψία. Μόνο συνωμοσιολογία. Μόνο «ψεκασμός». Μόνο προσωπικός διπολισμός. Αυτή ακριβώς η εξατομικευμένη εικόνα του «διπολικού» Νεοέλληνα, αποτυπώνεται κρυστάλλινα και στην σημερινή κατάσταση της χώρας. Στασιμότητα, τραμπάλα, εσωστρέφεια, περιδίνηση, παλικαρισμοί, υποχωρήσεις, καταστροφολογία και μια απέραντη μελαγχολία

Όπως έγραφε και ο Οσκαρ Ουάιλντ: «Καμιά ζωή δεν έχει καταστραφεί εκτός από εκείνη που έχει πάψει να εξελίσσεται!»